

نیویورک تایمز می گوید وزیر خارجه آمریکا به دنبال طرحی پیچیده است تا ثابت کند این کشور عضو برجام است

تا با مکانیسم ماشه تحریم‌های تسلیحاتی ایران را تمدید کند

پارادوکس پومپئو

ساتاتیان:

این طرح به طور کلی در یک پارادوکس قرار می گیرد اگر ایالات متحده عضو برجام است چرا به تعهدات این توافق عمل نکرده و به سمت تحریم‌های جدید و اعمال تحریم‌های شدیدتر از قبل از برجام روی آورده است، بنابراین چنین اقدامی یعنی واشنگتن خلاف برجام عمل کرده است و این اقدامات جدید را هم به اعتبار این انجام دادند که آمریکا از توافق خارج شده است. اگر خارج نشده‌اند برگردند به تعداتی که طبق توافق باید آن را انجام بدهند که مشخص شود عضو برجام هستند اما آنها به طور رسمی اعلام خروج کردند و فراتر از تعهدات یک سری تحریم‌هایی را اعمال کردند بنابراین طرح پومپئو نمی‌تواند پذیرفته باشد

کند محدودیت‌هایی که در خصوص فناوری‌های دوگانه با قابلیت استفاده صلح‌آمیز و نظامی) علیه ایران وضع شده هم برطرف می‌شود، روحانی با اشاره به اینکه با تداوم برجام ایران می‌تواند از سال دیگر سلاح بخرد افزوده بود: «البته مقدمات این کار را هم آماده کرده‌ایم.» روحانی همچنین در آبان ۹۸ نیز بر اهمیت خرید و فروش سلاح تأکید کرده و گفته بود: «سال‌هاست خرید سلاح از طرف ایران طبق قطعنامه سازمان ملل ممنوع است و ما نمی‌توانیم سلاح خود را بفروشیم، اما اگر برجام را نگه داریم سال آینده تحریم تسلیحاتی ایران برداشته می‌شود و ما می‌توانیم راحتی هم سلاح بخریم و هم بفروشیم.» با این حال مقامان داخلی برجام در همان زمان این سخنان روحانی را به یاد انتقاد گرفتند. سیدحسین نقوی‌حسینی درباره اینکه با ادامه برجام تحریم‌های تسلیحاتی ایران تا سال آینده برداشته می‌شود، اظهار کرده: «ایران توانمندی‌های نظامی و تسلیحاتی بسیار زیادی دارد و باعث افتخارمان است که از یک کشور خریدار سلاح، به فروشنده آن تبدیل شده‌ایم اما اظهارات رئیس‌جمهور درباره لغو تحریم‌های تسلیحاتی تعجب‌برانگیز است. او ادامه داد: مطابق با یکی از مواد برجام در سال آینده باید یکی از تحریم‌ها علیه ایران لغو شود و به همین دلیل رئیس‌جمهور این وعده را به مردم داده است اما سوال ما از وی این است که مگر غربی‌ها وعده‌ها و تعهدات قبلی خود در برجام را عملیاتی کرده‌اند که مغز فلز عملی و تسلیحاتی باشیم؟» سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس با بیان اینکه برجام از سوسی غربی‌ها به هیچ‌وجه اجرا نمی‌شود، تأکید کرد: غربی‌ها همان‌طور که تا امروز به وعده‌های خود در اجرای برجام عمل نکرده‌اند، قطعاً به تعهدات دیگر خود هم عمل نمی‌کنند و مسئولان کشور نباید وعده‌های تکراری و امید واهی دهند و بگویند که با ادامه برجام تحولات بزرگی در کشور به‌وجود می‌آید.» در قطعنامه ۲۲۳۱ مصوب شورای امنیت سازمان ملل متحد از جمله از کشورهای جهان خواسته شده است تا از معامله، خرید و فروش و فراهم کردن هرگونه تسهیلات مالی، مبادلاتی و ترابری در مورد تجهیزات سنگین نظامی به ایران یا برای استفاده ایران به مدت پنج سال از زمان اجرای برجام یا تسلیم گزارش جمع‌بندی میسوسط اجرای برجام توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی - هر کدام که زودتر باشد - خودداری ورزند. در این بخش از قطعنامه از جمله از انواع تاکت رزمی، سامانه‌های نویخانه سنگین، هواپیماهای رزمی، هلی‌کوپترهای مهاجمی، ناو، سامانه‌های موشکی طبق فهرست تسلیحات متعارف سازمان ملل و همچنین مواد، قطعات یدکی و امکانات آموزشی و خدماتی برای اینگونه اقلام نام برده شده است.

امور خارجه آمریکا در حال آماده‌سازی طرحی حقوقی است که

نشان دهد آمریکا هنوز عضوی از توافق هسته‌ای با ایران است که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا از آن خارج شد. این بخشی از یک راهبرد پیچیده برای تحت فشار قرار دادن شورای امنیت سازمان ملل است که تحریم تسلیحاتی علیه تهران را تمدید کرده و اطمینان حاصل کند که تحریم‌های سختگیرانه‌تری علیه ایرانی اعمال شود.» این گزارش می‌افزاید: «این راهبرد در حالی از سوی مقامات دولت آمریکا در چند روز اخیر تشریح شده است که آن‌ها ملل کرده‌اند که از منقضی شدن تحریم فعلی در ماه اکتبر، مانع از صادرات تسلیحات به ایران می‌شود.» در این گزارش آمده است: «این حال هر گونه تلاش برای تجدید تحریم تسلیحاتی تقریباً به طور حتمی با مخالفت روسیه و چین به طور علنی یا غیرعلنی مواجه خواهد شد. روس‌ها پیش از این به مقامات آمریکا و اروپا گفته‌اند که تمایل دارند فروش جنگ‌افزارهای متعارف به ایران از سر گرفته شود.» گزارش نیویورک تایمز می‌افزاید: «با ارائه طرح حقوقی پومپئو اگر تحریم تسلیحاتی تمدید نشود، آمریکا از حقوق خود به عنوان یک عضو توافق استفاده خواهد کرد. از اقدام موجب فشار آمریکا برای بازگرداندن گروه گنستده‌ای از تحریم‌ها خواهد شد که پیش از انجام شدن توافق ۲۰۱۵ اتوافق هسته‌ای مانع فروش نفت و تبادلات بانکی می‌شدند و اعمال این تحریم‌های، به طور نظری برای تمام اعضای سازمان ملل الزام‌آور خواهد بود.» در این گزارش همچنین مطرح شده است: «فونی شرمن عضو ارشد تیم مذاکره‌کننده آمریکا در مذاکرات هسته‌ای با ایران با اشاره به این که روسیه و چین هیچ‌گاه خواهان تحریم تسلیحاتی ایران نبوده‌اند و تنها برای مدتی محدود با آن موافقت کرده‌اند، درباره تلاش آمریکا برای این که نشان دهد هنوز عضوی از توافق است، گفت: من فکر می‌کنم که آن‌ها با مخالفت زیادی مواجه خواهند شد، چراکه دولت ترامپ از توافق خارج شد.»

اهمیت لغو تحریم تسلیحاتی

این طرح پومپئو را باید در ادامه تلاش‌های ایالات متحده برای اعمال مجدد تحریم تسلیحاتی ایران درنظر گرفت. موضوعی که حسن روحانی آن را بسیار مهم می‌داند. در مرداد ۹۸ رئیس‌جمهور گفته بود: «این توافق اگر تا سال‌های آینده باقی بماند تمام تحریم‌های تسلیحاتی سازمان ملل علیه ایران به طور کامل برداشته می‌شود و این یعنی هر سلاحی را می‌خریم و می‌فروشیم و آماده هستیم برای خرید هر نوع سلاح.» او همچنین تأکید کرده بود: «توافق هسته‌ای اهمیت زیادی دارد و اگر ادامه پیدا

کارشناس نظامی روس، می‌گوید: «مطمئناً ایران به خصوص به مدرنیزسازی تجهیزات و تکنیک هوایی نظامی علاقمند است.

اکنون جنگنده‌های موجود در ترکیب نیروی هوایی ایران کهنه شده است و برای مدرنیزه‌سازی آنها لازم است جنگنده‌های جدید در خارج از کشور خریداری شود، زیرا ایران با قابلیت‌های صنعت نظامی خود نمی‌تواند همه نیازها را رفع کند.» در همین حال سرگئی ریابکوف، معاون وزیر امور خارجه روسیه، روز پنج‌شنبه، پنجم دی‌ماه، گفت که تحریم تسلیحاتی سازمان ملل متحد علیه ایران، پس از انقضا در اکتبر ۲۰۲۰، تمدید نخواهد شد و روسیه در این مورد پیرو ایالات متحده نخواهد بود. ریابکوف در مصاحبه با خبرگزاری اینترفاکس روسیه با اشاره به «اصل لزوم وفای به عهد» گفت: «توافق باید انجام شوند. طرف‌های برجام واقع به اقدام مشترک (برجام) و تدوین‌کنندگان مشترک قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل به این توافق دست یافتند.» ریابکوف ایالات متحده را متهم کرده که با این کار «دست به ضربه‌ششم سیاسی» زده و تأکید کرد که کشورش در این زمینه از آمریکا دنباله‌روی نخواهد کرد. در همین حال علاءالدین پورچردی عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس، در واکنش به درخواست وزیر امورخارجه آمریکا از شورای امنیت برای تمدید تحریم‌های تسلیحاتی ایران، گفت: «بر اساس توافق برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت که از سال ۲۰۱۶ میلادی اجرایی شد، ایران تا پنج سال از خرید تسلیحات نظامی منع شده لذا این بند در اکتبر سال ۲۰۲۰ (مهر ماه ۱۳۹۹) منقضی می‌شود بنابراین خرید و فروش سلاح برای ایران رفع تحریم می‌شود.» پورچردی با اشاره به درخواست وزیر خارجه آمریکا از شورای امنیت، گفت: «قادم پومپئو حلقه دیگری از زنجیره اقدامات آمریکا برای لغو آزادسازی تحریم‌ها است البته به لحاظ مقررات بین‌المللی آمریکا راهی جز ارائه قطعنامه جدید به شورای امنیت ندارد. در صورتی که قطعنامه‌ای هم از طرف آمریکا در شورای امنیت عنوان شود قطعاً با مخالفت روسیه و چین مواجه می‌شود لذا آمریکایی‌ها راه به جایی نمی‌برند.»

طرح آمریکایک پارادوکس است

حالا در چنین شرایطی احتمالاً وقتی آمریکا به این نتیجه رسیده که احتمال مخالفت چین و روسیه بسیار است به دنبال طرح جدیدی است که به لحاظ حقوقی نشان دهد آمریکا در برجام حضور دارد و بتواند از مکانیسم ماشه که در برجام به رسمیت شناخته شده استفاده کند. مکانیسمی که اگر به کار بیفتد نیازی به راهی برای مجدد در شورای امنیت و احتمالاً وتو چین یا روسیه نیست و تحریم‌ها خود به خود با می‌گردند. برای بررسی بیشتر اینکه طرح پومپئو چقدر در عمل می‌تواند اجرایی شود با یک دیپلمات بازنشسته و تحلیلگر مسائل بین‌الملل گفتگو کردیم. سید جلال ساداتیان به «آفتاب یزه» گفت: «این طرح به طور کلی یک پارادوکس قرار می‌گیرد اگر ایالات متحده عضو برجام است، چرا به تعهدات این توافق عمل نکرده و به سمت تحریم‌های جدید و اعمال تحریم‌های شدیدتر از قبل از برجام روی آورده است، بنابراین چنین اقدامی یعنی واشنگتن خلاف برجام عمل کرده است و این اقدامات جدید را هم به اعتبار این اقدامات که آمریکا از توافق خارج شده است.» او افزود: «اگر خارج نشده اند برگردند به تعهداتی که طبق توافق باید آن را انجام بدهند که مشخص شود عضو برجام هستند اما آنها به طور رسمی اعلام خروج کرده و فراتر از تعهدات یک سری تحریم‌هایی را اعمال کردند بنابراین طرح پومپئو نمی‌تواند پذیرفته باشد.» این تحلیلگر مسائل بین‌الملل اظهار داشت: «امریکا ابتدا همه تلاش خود را بکار برد تا بتواند از طریق اروپایی‌ها به دنبال فعال کردن مکانیزم ماشه باشد اما وقتی با پاسخ مثبتی از سوی اروپا مواجه نشدند حالا به دنبال بازگشت این چنینی برای فعال کردن مکانیزم ماشه هستند اما دنیا چنین رویه‌ای را نمی‌پذیرد و جمهوری اسلامی نیز نخواهد پذیرفت نمی‌توان اینگونه بی‌حساب و کتاب و وری همه ضوابط بین‌المللی و معیارها اقداماتی را انجام داد.» ساداتیان در پایان گفت: «در این وضعیت می‌تواند آمریکا به دنبال آن است که با حضور مجدد در برجام شش قطعنامه قبلی سازمان ملل و شورای امنیت را علیه ایران فعال کند نه تنها چین و روسیه بلکه به نظر می‌رسد اتحادیه اروپا نیز مخالف چنین رویه‌ای باشد و همچنین هیچ بند و ماده ای تبصره قانونی نیز وجود ندارد که آمریکا با استناد به آن بخواهد به برجام با هدف تشدید تحریم‌ها بازگردد!»

حالا درحالی که پنج ماه به پایان تحریم‌های تسلیحاتی مانده به نظر می‌رسد پومپئو تو این روزها مرد اول تحریم‌ها به شمار می‌رود گزینه‌های مختلفی را بررسی می‌کند که شاید عجیب ترین آن همین بازگشت آمریکا به برجام با هدف به راه انداختن مکانیزم ماشه باشد. روزی که جان بولتون به سمت مشاور امنیت ملی ترامپ برگزیده شده بسیاری توجه خود را به او معطوف کرده بودند اما شاید مهم‌ترین مسی توجه می‌کرد که مایک پومپئو به عنوان اولین ترین و به عبارتی ارشد فشار حداکثری بر ایران لقب بگیرد. با این حال باید دید او در این زمان اندک تا مهر ماه چه خواهد کرد درحالی که خیلی‌ها اقبال خودش خواهد دید از انتخابات آمریکا گرفته تا مثلث پکن، تهران و مسکو!

تهران درباره پرونده تخلفات ارزی در سال ۹۷ و واکنش‌های متفاوت به این پرونده، تأکید کرد: قضاات ما در رسیدگی به پرونده‌های قضایی به هیاهوهای سیاسی و جنجال‌ها توجه نکنند و از سوی دیگر هیچ‌گونه حاشیه‌سازی آنها را از عدل و انصاف خارج نکند.

رئیس قوه قضاییه افزود: همکاران ما در دادگستری به پرونده‌ای که با گزارش دیوان محاسبات تشکیل شده، مانند همه پرونده‌ها قاطعانه و بر خط عدل و انصاف رسیدگی خواهند کرد و گرفتار حاشیه‌ها و هیاهوها نخواهند شد و نتیجه رسیدگی به پرونده هم به اطلاع مردم عزیزمان خواهد رسید.

رئیس قوه قضاییه گفت: گزارش دیوان محاسبات همه ساله برای قوه قضاییه ارسال می‌شود که مورد رسیدگی قرار می‌گیرد و گزارش اخیر هم بعد از دریافت، برای رسیدگی به دادستانی ارجاع شد و تاکنون هیچ گزارشی تا امروز از دیوان محاسبات که حاکی از تردید یا اشتباه در گزارش تفریق بودجه سال ۹۷ باشد واصل نشده بلکه بر اتفاق گزارش تأکید هم شده است.

آیت‌الله رئیسی با تأکید بر لزوم نظارت و شفافیت به‌عنوان دو اصل مهم حکمرانی و ناپسندخواندن نظارت‌گریزی، تصریح کرد: همه دستگاه‌ها باید از نظارت استقبال کنند و نباید اجازه دهیم با جنجال و حاشیه‌سازی و اظهارات نامناسب در رسیدگی به پرونده وقفه و خدشه وارد شود چرا که مسئله مربوط به بیت‌العمل است. رئیس قوه قضاییه همچنین با اشاره به برخی اقدامات دادستانی استان‌ها در رفع تصرف از مراتع و اراضی ملی اظهار داشت: داستان‌ها با وحدت رویه ابلاغی از سوی دادستانی کل کشور از تضییع این حق عامه جلوگیری کنند.

aftab.yz@gmail.com

سیاسی

سه‌شنبه ۹ اردیبهشت ۱۳۹۹ • شماره ۵۷۲۰ آفتاب

خبر تلگرافی

➤ **اولین صحبت‌های عمومی جانسون پس از بهبودی از کرونا: نخست‌وزیر انگلیس با بیان اینکه شیوع کرونا «بزرگ‌ترین چالش» برای این کشور پس از جنگ جهانی دوم بوده است، گفت که بریتانیا اگر چه در مقابله با این بیماری «در حال پیشرفت» است و «توانسته ورق را برگرداند» اما هنوز برای کاهش قوانین محدودکننده زود است. / فارس**

➤ **دمیتری پسکوف سخنگوی کرملین گفت که پوتین تست‌های کروناویروس را انجام میدهد و سعی دارد فاصله‌گذاری اجتماعی را هم رعایت کند به طوری‌که بدون تست نمی‌شود نزد او رفت. در شبانه روز گذشته بیش‌از ۶ هزار مبتلای جدید در روسیه ثبت شده تا تعداد کل مبتلایان به ۸۷هزار نفر برسد. این در حالی است که کووید-۱۹ در این کشور هنوز به پیک خود نرسیده است. / عصر ایران**

➤ **دولت ترکیه برای دومین بار پس از شیوع بیماری کووید - ۱۹ و به ظاهر با یک تصمیم محلی، مرزهایش را به روی کامیون‌ها بسته است و حتی از پذیرش کامیون‌های کشورش نیز خودداری میکند. /ایرنا**

➤ **عربستان سعودی ممنوعیت اعدام برای ارتکاب جرم زین سن ۱۸ سال را اعلام کرد. این تصمیم از سوی ملک سلمان، پادشاه عربستان اتخاذ شده است. دو روز پیش از این نیز مجازات شلاق در این کشور محافظه‌کار لغو شد. /عصر ایران**

➤ **سازمان بین‌المللی هوانوردی ای‌کائو به تازگی در جدیدترین گزارش خود اعلام کرده است که ترافیک هوایی تا سپتامبر سال جاری میلادی دو سوم معادل ۱.۲ میلیارد مسافر کاهش پیدا خواهد کرد. /ایسنا**

➤ **رئیس دانشگاه علوم پزشکی مشهد گفت: هنوز وضعیت مشهد سفید نشده است و در ۲۴ ساعت گذشته تعداد مبتلایان به ویروس کرونا افزایش یافته‌اند. /تسنیم**

بخت

در گفتگوی تلفنی با رئیس‌جمهور اندونزی **رئیس‌جمهور: تحریم‌های آمریکا علیه ایران با حقوق بنیادین بشر در تعارض است**

رؤسای‌جمهور ایران و اندونزی با اشاره به " روابط صمیمانه، برادرانه و روبه گسترش دو کشور " بر ضرورت توسعه، تقویت و تحکیم همه جانبه مناسبات و همکاری‌های تهران-جاکارتا در راستای منافع دو ملت تأکید کردند.

به گزارش ایسنا، حجت الاسلام والمسلمین حسن روحانی و «جوکو ویدودنو» رئیس‌جمهور اندونزی، روز دوشنبه در گفتگویی تلفنی با تبریک متقابل فرارسیدن ماه مبارک رمضان به دولت‌ها و ملت‌های دو کشور، ابراز امیدواری کردند که ماه رمضان برای همه مسلمانان سرشار از برکت و خیر باشد.

رؤسای‌جمهور ایران و اندونزی همچنین اشاره به شیوع بیماری کرونا در جهان و برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات دو کشور در راستای مقابله با این ویروس بر ضرورت توسعه همکاری‌ها در این زمینه و تبادل تجربیات، دستورالعملی علمی و قانونی و تأمین نیازمندی‌های متقابل تأکید کردند. روحانی خاطر نشان کرد: جمهوری اسلامی ایران در زمینه علمی و فناوری و تأمین و ساخت نیازمندی‌ها مانند کت‌های تشخیصی، وینیلانور، دستگاه سی‌تی‌اسکن و ماسک N۹۵، موفقیت‌های خوبی به دست آورده و آماده همکاری و تعامل با اندونزی در این راستا است.

رؤسای‌جمهور ایران و اندونزی با اشاره به روابط دوستانه و تاریخی دو کشور ابراز امیدواری کردند برگزاری سیزدهمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری دو کشور، موجب تسریع در اجرای توافقات فی‌المابن و گسترش بیش از پیش مناسبات تهران-جاکارتا شود. روحانی با بیان اینکه امروز تحریم‌های آمریکا علیه ایران با حقوق بنیادین بشر در تعارض است، گفت: مخالفت‌های غیرقانونی در شرایطی که همه کشورهای جهان در حال مبارزه با کرونا هستند، می‌تواند خطرناک باشد.

«جوکو ویدودنو» رئیس‌جمهور اندونزی نیز در این تماس تلفنی، با ابراز خرسندی از موفقیت‌های ایران در مبارزه با کرونا، گفت: امروز کرونا شرایط سختی برای جهان ایجاد کرده و در این شرایط کنونی همه کشورها بویژه کشورهای اسلامی باید به هم کمک کنند.

